

Οξείδωση αλκοολών και αλδευδών

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Στο τέλος του πειράματος ο μαθητής να μπορεί:

- Να σχεδιάζει και να υλοποιεί με ασφάλεια πειράματα οξείδωσης αλκοολών.
- Να σχεδιάζει και να υλοποιεί με ασφάλεια πειράματα οξείδωσης αλδευδών.
- Να μπορεί να διακρίνει εργαστηριακά αν μια ένωση είναι αλκοόλη, αλδεΐδη ή κετόνη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

Τάξη/τμήμα:

Ημερομηνία: / /

Διαθέσιμα όργανα, σκεύη και αντιδραστήρια

• Στατώ με 9 δοκιμαστικούς σωλήνες	• 2-προπανόλη ($\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$)
• Σταγονόμετρα μετρήσεως	• Αιθανόλη ($\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$)
• Λύχνος, τρίποδας και πλέγμα	• Γλυκόζη ($\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$ / πολύ-υδρόξυ αλδεΐδη)
• Υδατόλουτρο	• Διάλυμα KMnO_4 0,05 M
• Λαβίδα	• Διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ 0,05 M
• Υδροβολέας με απιοντισμένο νερό	• Διάλυμα H_2SO_4 2 M
• Αιθανόλη ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$)	• Διάλυμα Tollens
• 1-προπανόλη ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$)	• Διαλύματα Fehling A και Fehling B

Α) Οξείδωση αλκοολών

1^η Δραστηριότητα: Σε πέντε δοκιμαστικούς σωλήνες να προσθέσετε αντίστοιχα:

- Στον 1^ο: 1 mL αιθανόλης, 10 σταγόνες H_2SO_4 2M και 10 σταγόνες διαλ. KMnO_4 , 0,05 M.
- Στο 2^ο: 1 mL 1-προπανόλης, 10 σταγόνες H_2SO_4 2M και 10 σταγόνες διαλ. KMnO_4 , 0,05 M.
- Στον 3^ο: 1 mL 2-προπανόλης, 10 σταγόνες H_2SO_4 2M και 10 σταγόνες διαλ. KMnO_4 , 0,05 M.
- Στον 4^ο: 1 mL αιθανόλης, 10 σταγόνες H_2SO_4 2M και 10 σταγόνες διαλ. $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ 0,05 M.
- Στον 5^ο: 5 mL διάλυμα Tollens και 1 mL αιθανόλης.

Να ανακινήσετε κάθε σωλήνα και να τον τοποθετήσετε σε υδατόλουτρο θερμοκρασίας περίπου 70 °C για 3-5 min.

Ερώτηση 1^η: Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με βάση τις παρατηρήσεις σας για κάθε ένα δοκιμαστικό σωλήνα.

α/α	Αλκοόλη	Συντακτικός τύπος	Αρχικό χρώμα διαλύματος	Τελικό χρώμα διαλύματος
1	αιθανόλη			
2	1-προπανόλη			
3	2-προπανόλη			
4	αιθανόλη			
5	αιθανόλη			

Ερώτηση 2^η: Με βάση τις μεταβολές που καταγράψατε σε ποιους δοκιμαστικούς σωλήνες έγινε οξείδωση;

.....
 .....

B) Οξείδωση καρβονυλικών ενώσεων

3^η Δραστηριότητα: Σε τέσσερις δοκιμαστικούς σωλήνες να προσθέσετε αντίστοιχα:

- Στον 1^ο: 5 mL διαλύματος Tollens και 1 mL αιθανάλης (ακεταλδεΐδης).
- Στον 2^ο: 5 mL διαλύματος Tollens και με τη βοήθεια της σπάτουλας μικρή ποσότητα γλυκόζης (η γλυκόζη είναι πολύ-υδρόξυ αλδεΐδη)
- Στον 3^ο: 2 mL διαλύματος Fehling A, 2 mL διαλύματος Fehling B και με τη βοήθεια της σπάτουλας μικρή ποσότητα γλυκόζης.
- Στον 4^ο: 1 mL διαλύματος KMnO_4 , 0,01 M, 10 σταγόνες H_2SO_4 2M και με τη βοήθεια της σπάτουλας μικρή ποσότητα γλυκόζης.

Να ανακινήσετε κάθε σωλήνα και να τον τοποθετήσετε σε υδατόλουτρο θερμοκρασίας περίπου 70 °C για 3-4 min.

Ερώτηση 3^η: Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με βάση τις παρατηρήσεις σας για κάθε ένα δοκιμαστικό σωλήνα.

α/α	Αλκοόλη	Συντακτικός ή μοριακός τύπος	Αρχικό χρώμα διαλύματος	Τελικό χρώμα διαλύματος
1	αιθανάλη			
2	γλυκόζη	$\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$		
3	γλυκόζη	$\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$		
4	γλυκόζη	$\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$		

Ερώτηση 4^η: Με βάση τις μεταβολές που καταγράψατε σε ποιους δοκιμαστικούς σωλήνες έγινε οξείδωση;

.....
 .....

Ερώτηση 5^η: Σε τρία δοχεία A, B, και Γ περιέχονται οι εξής ενώσεις i) 2-βουτανόλη, ii) προπανάλη και iii) 2-βουτανόνη. Δεν γνωρίζουμε ποια ουσία περιέχεται σε κάθε δοχείο. Να προτείνεται τρόπος για να προσδιορίσουμε ποια ουσία βρίσκεται σε κάθε δοχείο.

.....
 .....